

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming van het welzijn der dieren, ter invoering van een verbod op paardachtigen op kermissen en aanverwante evenementen

Samenvatting

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt een uitdoofbeleid ingesteld voor het gebruiken van paardachtigen in paardencarrouzels op kermissen en aanverwante evenementen.

Het verbod gaat in op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering. In een overgangperiode kunnen de huidige uitbaters van paardencarrouzels mits registratie deze tijdelijk nog exploiteren tot en met 31 december 2022.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het gebruik van paarden en pony's op kermissen is controversieel. Het langdurige, monotone ronddraaien op een beperkte oppervlakte, vaak omringd door veel drukte en luide muziek, wordt door de maatschappij ervaren als een aantasting van het welzijn van deze dieren. Vele gemeenten hebben daarom reeds op hun grondgebied een verbod op dergelijke carrouzels uitgevaardigd. Maar ook het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vaardigden reeds een dergelijk verbod uit. Vanuit het Vlaamse niveau dringt aldus een uitdoofbeleid zich op. Via het garanderen van een overgangstermijn voor de huidige uitbaters wordt op korte termijn een einde gemaakt aan deze praktijk.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Wat betreft de paardencarrouzels op kermissen, is het zo dat de ritten met deze dieren slecht zijn voor het welzijn van de betrokken dieren. Ondanks de regels met betrekking tot detentie, moet worden opgemerkt dat er nog steeds veel ethische voorbehouden zijn tegen het gebruik van deze dieren voor het vermaak van de mens. Het feit dat ze gedwongen worden om constant in een cirkel rond te lopen in een lawaaierige omgeving met teveel prikkels, komt niet overeen met hun fysiologische en ethologische behoeften. Er zijn betere en meer educatieve alternatieven om het publiek, met name kinderen, in contact te brengen met dieren. Andere plaatsen die hiervoor meer geschikt zijn, bestaan buiten een lawaaierige omgeving, drukte en met gunstigere leefomstandigheden met respect voor het welzijn van de betrokken dieren (bv. kinderen laten meehelpen op een kinder- of stadsboerderij).

In het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 134/2016 van 20 oktober 2016, dat zich in een gelijkaardige context situeert, werd uitdrukkelijk herhaald dat "de

decreetgever beschikt in sociaaleconomische aangelegenheden over een ruime beoordelingsbevoegdheid." (B.8.) en wordt aangegeven dat dergelijke maatregelen "als noodzakelijk worden beschouwd om een doeltreffende bescherming van het welzijn van die dieren te verzekeren en om elk risico op fysieke of psychische mishandeling uit te sluiten." (B.22.). Tot slot, in hetzelfde arrest heeft het Grondwettelijk Hof overwogen dat "het opleggen van minder verregaande maatregelen, zoals het opleggen van voorwaarden voor het houden (...), niet toelaat het door [de decreetgever] beoogde minimumwelzijnsniveau te waarborgen." (B.23.).

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Voor kermispony's die rondjes maken in een carrousel op de kermis, is het maatschappelijk draagvlak grotendeels verdwenen. Tal van Vlaamse gemeenten voerden reeds in het verleden een verbod op kermispony's in. Vlaanderen wil hier nu op inpikken door een verbod op het gebruiken van paardachtigen op kermissen en aanverwante evenementen in te lassen vanaf een datum door de Vlaamse Regering te bepalen.

Implementatie

Aan de huidige uitbaters van een paardencarrousel wordt een redelijke overgangstermijn geboden om zich in regel te stellen met het verbod dat zal ingaan op een datum door de Vlaamse Regering te bepalen.

Teneinde controle mogelijk te maken, dienen zij zich tijdig te registreren bij de bevoegde overheid voor het dierenwelzijn. De registratieprocedure wordt verder uitgewerkt door de Vlaamse Regering.

De verantwoordelijken van een paardencarrousel die gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest kunnen een premie krijgen. De procedure en de voorwaarden worden hiertoe verder uitgewerkt door de Vlaamse Regering. De premie zal worden uitbetaald vanuit de werkingsmiddelen (begrotingsartikel QB0-1QFD2MA-WT).

C. Totstandkomingsprocedure

Advies afdeling Wetgeving van de Raad van State:

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende dit ontwerp van decreet haar advies nr. 67.704/1/V op 6 augustus 2020. De Raad maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- Pag. 4 , rn. 3: De Raad van State stelt voor om het begrip "beperkt" in de definitie van paardencarrousel een nadere invulling te geven.

=> Er wordt geopteerd om niet in te gaan op dit punt van het advies, dit omdat de term "beperkt" niet kan gedefinieerd worden op mathematische wijze, maar wel geval per geval dient beoordeeld te worden in functie van de concrete paardencarrousel. Zoals uit de definitie van paardencarrousel blijkt gaat het niet enkel om de beperkte oppervlakte waar de dieren in kwestie bereden worden maar ook op het op monotone wijze ronddraaien hetgeen mee een wezenlijk bestanddeel uitmaakt van paardencarrousel.

- Pag. 4, rn. 4.1: De Raad van State stelt vast dat het verbod enkel geldt voor "niet-permanente" installaties, en dat "permanente" installaties, zoals pretparken, maneges ed, niet worden getroffen door het verbod. Het

grondwettelijk gelijkheidsbeginsel vereist een deugdelijke verantwoording voor de verschillende behandeling, die niet wordt verschaft.

=> Het ontwerp van decreet wordt aangepast teneinde tegemoet te komen aan deze opmerking van de Raad van State. Het toepassingsgebied wordt niet langer beperkt tot niet-permanente installaties.

- Pag. 4, rn. 4.2: De Raad van State stelt dat de noodzaak tot eerbiediging van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel de stellers van het voorontwerp moeten nopen tot een bezinning over de vraag of ook de uitbaters van carrouzels met andere paardachtigen dan pony's en paarden, zoals bv. ezels, muilezels en muilpaarden, niet aan een soortgelijke verbodsregeling moeten worden onderworpen en of de woorden "pony's en paarden" niet beter zouden worden vervangen door het woord "paardachtigen".

=> Het ontwerp van decreet wordt aangepast teneinde tegemoet te komen aan deze opmerking van de Raad van State. Het toepassingsgebied wordt uitgebreid naar "paardachtigen". Indien het toepassingsgebied beperkt zou worden tot pony's en paarden, kan het verbod bovendien eenvoudig omzeild worden door ezels, muildieren of muilezels in te zetten, hetgeen zich vandaag de dag niet voordoet maar zich eventueel in de toekomst wel zou kunnen voordoen. In die zin kan opgemerkt worden dat de Brusselse Regering recent haar verbod op ponycarrouzels verstrengd heeft. Dat was volgens de Brusselse minister van Dierenwelzijn Bernard Clerfayt nodig omdat de regelgeving werd omzeild. Sinds 2019 is het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verboden om pony's in te zetten op kermissen, maar het verbod werd omzeild door muilezels te gebruiken.

- Pag. 5, rn. 5: De Raad van State stelt dat het aangewezen is om minstens het maximumbedrag van de premie in de decretale regeling op te nemen en tevens te bepalen aan welke essentiële voorwaarden moet zijn voldaan om voor deze premie in aanmerking te komen.

=> Er wordt geopteerd om niet in te gaan op deze aanbeveling van de Raad van State om het maximumbedrag van de premie op te nemen in het decreet. Het blijft concreet aan de Vlaamse Regering om in het kader van de haar verleende delegatie hieraan uitvoering te geven en dus de procedure en de voorwaarden te bepalen waaraan de verantwoordelijke van een paardencarrousel (zijnde de eigenaar van de paardencarrousel) dient te voldoen teneinde voor deze door de Vlaamse Regering te bepalen premie in aanmerking te komen.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 1 bepaalt dat het ontwerp van decreet een gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2

Met artikel 2 wordt een artikel 6ter aan de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming van het welzijn der dieren ingevoegd. Dit artikel bevat in eerste instanties een aantal definities. Zo wordt een definitie van het begrip 'paardencarrousel' toegevoegd. Onder paardencarrousel wordt verstaan: een kermisattractie bestaande uit een mobiele piste waar paardachtigen bereden kunnen

worden door publiek en op monotone wijze ronddraaien op een beperkte oppervlakte. Zoals uit de definitie blijkt, wordt het gebruik van dergelijke carrousels niet beperkt tot kermissen in de strikte zin van het woord en zal dus het gebruik van dergelijke carrousels aldus op andere evenementen, zoals bijvoorbeeld een festival, een jaarmarkt of een feest, ook onder dit begrip gevat worden. Ook zijn alle paardachtigen gevat door deze definitie. Voor de volledigheid wordt ook een definitie van kermisattractie in het artikel opgenomen alsook wordt het begrip 'verantwoordelijke van een paardencarrousel' gedefinieerd.

Tot slot wordt door dit artikel 2 van het ontwerp het verbod op het gebruik van een paardencarrousel ingeschreven in de dierenwelzijnswet. Om de bestaande houders van een dergelijke paardencarrousel de mogelijkheid te geven zich aan te passen aan het verbod, wordt een overgangstermijn ingesteld tot en met 31 december 2022. (zie artikel 4) Om controle door de overheid toe te laten, wordt een verplichting ingeschreven in hoofde van de huidige verantwoordelijken van een paardencarrousel om zich bij de betrokken overheid te registreren.

Artikel 3

Artikel 3 zorgt ervoor dat de strafmaat van het betrokken verbod onder artikel 36 van de dierenwelzijnswet wordt ingeschreven. Op het niet naleven van het verbod staat een strafrechtelijke geldboete van 52 EUR tot en met 2000 EUR.

Artikel 4

Artikel 4 voorziet in een overgangsperiode voor de huidige verantwoordelijken van een paardencarrousel om zich aan het verbod aan te passen, dit onder de voorwaarden vermeld in het artikel.

Artikel 5

Artikel 5 bepaalt dat het decreet in werking treedt op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS